

Nr 104

Av fröken **Andersson** och herr **Ohlsson, Ebbe**, om *höjning av skattepliktsgränsen vid förmögenhetsbeskattningen beträffande äkta makar m. m.*

Beträffande såväl inkomst- som förmögenhetsskatten gäller, att vissa be-
lopp helt undantages från beskattning. Medan emellertid avdraget vid in-
komstbeskattningen (ortsavdraget) är större för äkta makar än för ensam-
stående — vid den statliga beskattningen dubbelt så stort — åtnjuter den
skattskyldige vid förmögenhetsbeskattningen samma avdrag, vare sig han
taxeras som gift eller som ogift. Resultatet kan uppenbarligen bli att skatt-
skyldiga, som ingått äktenskap och vilka tidigare icke betalat någon för-
mögenhetsskatt, efter äktenskapets ingående drabbas av förmögenhetsskatt
utan att deras sammanlagda förmögenhet undergått någon ändring. Något
principiellt skäl härför torde icke kunna åberopas.

Mot förslaget om en höjning av skattepliktsgränsen för äkta makar har
invänts, att man vid förmögenhetsskatten alltid haft en för gifta och en-
samstående enhetlig regel, att något verkligt behov av en högre skatteplikts-
gräns för äkta makar än för ensamstående knappast kunde föreligga efter
den höjning av skattepliktsgränsen och den sänkning av skatteskalan, som ge-
nomförts genom beslut av 1952 års riksdag, samt att det icke syntes troligt
att en höjning av skattepliktsgränsen för äkta makar (till 75 000 kronor)
skulle kunna få någon mera väsentlig inverkan på sparandet.

Som synes berör dessa invändningar inte frågan om det rättvisa i att ha
en enhetlig skattepliktsgräns. Att ett förhållande »alltid» bestått är uppen-
barligen icke något argument som ens gör anspråk på att vara sakligt. Det
förhållandet att skattepliktsgränsen 1952 höjdes över lag liksom att vissa
lättnader genomfördes i skatteskalan har givetvis icke heller något att göra
med frågan om det berättigade i att eventuellt ha skilda skattepliktsgränser
för skattskyldiga med olika försörjningsbördor. Vad slutligen angår spörs-
målet om den inverkan på sparandet, som en höjning av skattepliktsgränsen
för äkta makar skulle kunna få, är det givetvis omöjligt att göra något he-
stämt påstående. Det torde knappast kunna bestridas att förekomsten av en
förmögenhetsbeskattning är ägnad att motverka sparandet, i högre grad ju
hårdare denna beskattning är, och att följaktligen en lättnad i denna beskatt-
ning måste utgöra ett incitament till ett ökat sparande. Varje sänkning av
förmögenhetsskatten bör från denna synpunkt vara att hälsa med tillfreds-
ställelse. För vår del finner vi det ingalunda osannolikt att även en så re-
lativt blygsam lättnad, som en höjning av skattepliktsgränsen för äkta
makar skulle utgöra, kunde ha sin betydelse för sparandet.

Då vi här förordar en höjning av skattepliktsgränsen vid förmögenhetsbeskattningen i vad angår äkta makar, har emellertid för oss rättesynpunkten varit avgörande. Det vore enligt vår mening riktigt om skattepliktsgränsen sattes dubbelt så högt för äkta makar som för ensamstående. I syfte att underlätta ett genomförande av vårt förslag och sålunda i varje fall komma fram till ett mera rättvist system än för närvarande är vi emellertid beredda att nöja oss med förslag om höjning av skattepliktsgränsen för äkta makar från 50 000 till 75 000 kronor.

Vid olika tillfällen under tidigare år har framlagts förslag om att skattskyldig vid taxering till statlig inkomstskatt skulle medgivas avdrag för eventuell förmögenhetsskatt. Förslaget har icke vunnit riksdagens bifall. Bortsett från de statsfinansiella skäl, som med större eller mindre styrka anförts mot en sådan ändring av skattelagarna, har de väsentliga invändningarna varit att förmögenhetsbeskattningen år 1947 frigjorts från inkomstbeskattningen, varigenom man åstadkommit en bättre avvägning av tyngden av inkomst- och förmögenhetsbeskattningen var för sig, samtidigt som man härigenom fått en förbättrad överblick över förmögenhetsbeskattningens avkastning och erhållit ett enklare deklarations- och taxeringsförfarande, att ett genomförande av avdragsrätten skulle innebära ett betydande avsteg från en ur olika synpunkter väl motiverad konstruktion av förmögenhetsbeskattningen, att, då den direkta statsskatten utgöres i förhållande till såväl inkomst som förmögenhet, det icke syntes stå i överensstämmelse med vår skattelagstiftnings principer att vid skattens utmätande avdrag medges för någon del av samma skatt samt att avdragsrätten vid statsbeskattningen i fråga om de kommunala skatterna hade sin grund däri, att man i möjligaste mån velat utjämna den skillnad i skattebördan, som till följd av ojämnheterna i den kommunala utdebiteringen drabbade personer med samma inkomst, och att förekomsten av detta avdrag sålunda vore motiverad ur synpunkter, vilka ej hade anknytning till den skattskyldiges egna, för beskattningens storlek normerande inkomst- och förmögenhetsförhållanden.

Vad motståndarna till en avdragsrätt beträffande erlagd förmögenhetsskatt synes ha förbisett vid den sålunda förda argumentationen är, att det ifrågavarande förslaget avser att åstadkomma en riktigare avvägning av den statliga inkomstbeskattningen. Med denna utgångspunkt har det icke någon saklig betydelse att förmögenhetsbeskattningen numera är frigjord från inkomstbeskattningen. Lika litet som man kan göra gällande, att den beträffande kommunalskatten medgivna avdragsrätten vid den statliga inkomstbeskattningen innebär ett sammankopplande av statlig och kommunal inkomstskatt, lika litet kan man i fråga om den här ifrågasatta avdragsrätten för förmögenhetsskatten påstå att denna skulle innebära något ingrepp i förmögenhetsskattens konstruktion eller över huvud taget ha någon inverkan med avseende å det 1947 genomförda frigörandet av förmögenhetsbeskattningen från inkomstbeskattningen. Det förhållandet att avdragsrätten i ena fallet avser kommunal inkomstskatt och i andra fallet en statlig skatt har icke heller någon principiell betydelse. Avdrag för speciella skatter med-

ges ju vid såväl kommunal som statlig inkomsttaxering, oavsett om ifrågavarande specialskatt utgår till kommunen eller till staten. I själva verket är skälen för en avdragsrätt i fråga om förmögenhetsskatten starkare än vad beträffar kommunalskatten. I båda fallen gäller, att en viss inkomst blir olika högt beskattad beroende på i vilken kommun inkomsten beskattas resp. huruvida den härrör av kapital eller den utgör arbetsinkomst. Utta-landet att förekomsten av en avdragsrätt vid den kommunala beskattning- en skulle vara motiverad ur synpunkter, som ej har anknytning till den skattskyldiges egna, för beskattningens storlek normerande inkomst- och förmögenhetsförhållanden, måste bygga på den ganska främmande stånd- punkten att en avdragsrätt kan te sig rimlig då det är fråga om en propor- tionell skatt men icke i fråga om en progressiv sådan. Principiellt kan en sådan skillnad icke ha någon betydelse. Praktiskt sett blir skälen för en avdragsrätt snarast starkare, då det är fråga om en progressiv skatt. Resul- tatet vid en sammanläggning av två olika progressiva skatter måste näm- ligen, i varje fall där de var för sig når någon mer betydande höjd, inne- bära mycket stora risker för att den totala beskattningen blir orimligt hård. Av de skäl som anförts mot förslaget om en avdragsrätt för förmögenhets- skatten kvarstår således endast det att deklarations- och taxeringsförfä- randet därigenom i någon mån skulle kompliceras. En dylik synpunkt måste emellertid väga synnerligen lätt i jämförelse med önskemålet att få en likvärdig och rättvis beskattning. Den ökning av taxeringsarbetet, som skulle uppkomma därest de förmögenhetsbeskattade finge rätt att i deklarationen införa ytterligare en avdragspost, måste f. ö. te sig som ytterst obetydlig.

För belysande av verkningarna av den ändring av avdragsreglerna som vi här vill förorda hänvisar vi till en motion vid 1953 års riksdag (I: 157). I denna belyses, att den totala beskattningen på grund av inkomst- och för- mögenhetsskatterna skulle vara mycket hög, även efter ett genomförande av vårt förslag. Visserligen skulle marginals-katten i det stora flertalet fall bringas ned under 100 procent. Detta torde emellertid *icke* kunna betecknas såsom en nackdel.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer vi,
att riksdagen måtte antaga följande

1) *Förslag*

till

förordning om ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 4 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

4 §.

1 mom. Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskrifter i 22 §, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att avdrag för realisationsförlust får göras endast från realisationsvinst eller lotterivinst;

slutlig skatt, som här i riket påförts skattskyldig på grund av taxering under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, eller sådan här i riket påförd tillkommande skatt, varå skattskyldig under förstnämnda år erhållit debetsedel, allt till den del skatten skall erläggas till kommun eller annan kommunal samfällighet eller avser statlig förmögenhetsskatt.

Skattskyldig, som — — — för dotterbolaget.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1956; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1956 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1956 eller tidigare.

2) Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom förordnas, att 10 § och 11 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig förmögenhetsskatt skola erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levtt tillsammans med andra maken, skall icke utgöra statlig förmögenhetsskatt, därest den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 75 000 kronor. Annan fysisk person, oskift dödsbo, utländskt bolag eller i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt omförmäld familjestiftelse skall icke utgöra sådan skatt, därest den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 50 000 kronor.

Ej heller — — — 5 000 kronor.

11 §.

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, som avses i 8 § 1 mom. andra stycket förordningen om statlig inkomstskatt, utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 100 000 kronor: fem promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 75 000 kronor, dock lägst en krona;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

100 000	men icke	200 000	kr.	125	kr.	för	100 000	kr.	och	10%	av	återstoden
200 000	»	»	300 000	»	1 125	»	»	200 000	»	»	14	»
300 000	»	»	400 000	»	2 525	»	»	300 000	»	»	18	»
400 000	kr.				4 325	»	»	400 000	»	»	22	»

För annan fysisk person så ock för oskift dödsbo, utländskt bolag samt i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt omförmäld familjestiftelse skall den statliga förmögenhetsskatten utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 100 000 kronor: fem promille av den del av den beskattningsbara förmögenhet, som överstiger 50 000 kronor, dock lägst en krona;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

100 000	men icke	200 000 kr.	250 kr.	för	100 000 kr,	och	10 ‰	av återstoden
200 000	»	»	300 000	»	1 250	»	»	200 000
	»	»	400 000	»	2 650	»	»	300 000
	»	»	400 000 kr.	»	4 450	»	»	400 000
								»
								»
								»
								»

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1956; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1956 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1956 eller tidigare.

Stockholm den 25 januari 1955

Ebon Andersson

Ebbe Ohlsson